

บทที่ 3

“บัณฑิต” ในสมัยพุทธกาลและในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

บทที่ผ่านมาได้ศึกษาถึงความหมายของบัณฑิต ประเภของบัณฑิต และสาเหตุที่เป็นบัณฑิต ในบทนี้ จะศึกษาเรื่องราวของบัณฑิตในสมัยพุทธกาล มูลเหตุการทวงบุญคุณพระวินัย พร้อมกับศึกษาบทที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต เรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศที่มีปรากฏในวงการสงฆ์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตลอดจนถึงพระภิกษุสามเณรผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในสมัยปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

3.1 เรื่องราวของบัณฑิตในสมัยพุทธกาล

เรื่องราวของพระภิกษุที่เป็นบัณฑิต ในสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในคัมภีร์พระวินัยปิฎก มีเนื้อความ ดังนี้

สมัยนั้น บัณฑิตคนหนึ่ง ได้บรรพชาในหมู่ภิกษุ เขาเข้าไปหาภิกษุหนุ่ม ๆ พุดชวนว่า “นี้พวกท่านจงมา ประชวรร้าย¹ ผมเกิด ขอรับ” พวกพระหนุ่มพุดได้ว่า “เจ้าบัณฑิตจงฉิบหาย เจ้าบัณฑิตจงพินาศ เจ้าจะมีประโยชน์อะไร” เขาถูกพวกภิกษุไล่ จึงเข้าไปหาพวกสามเณรโคงร่างใหญ่กำยำ พุดชวนว่า “พวกเธอจงมาประชวรร้ายผมเกิด ขอรับ” พวกสามเณรก็พุดรุกรานว่า “เจ้าบัณฑิตจงฉิบหาย เจ้าบัณฑิตจงพินาศ เจ้าจะมีประโยชน์อะไร” เขาถูกพวกสามเณรพุดรุกราน จึงเข้าไปหาพวกคนเลี้ยงช้าง พวกคนเลี้ยงม้า พุดชวนว่า “พวกคุณจงมาประชวรร้ายเราเกิดจ๊ะ” พวกคนเลี้ยงช้าง พวกคนเลี้ยงม้าฆ่าเราแล้ว ก็พากันตำหนิ ประณามโพนทะนาว่า “พระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรเหล่านี้เป็นบัณฑิต บรรดาสมณะเหล่านี้ แม้ที่มีใช้บัณฑิตก็ทำเราบัณฑิตเหล่านี้เมื่อเป็นเช่นนี้ สมณะเหล่านี้ จึงล้วนแต่มีผู้ใช้ประพาศพรหมจรรย์” ภิกษุทั้งหลายได้ยินคนเลี้ยงช้าง คนเลี้ยงม้าเหล่านั้นตำหนิ ประณาม โพนทะนา

¹ คำว่า “ประชวรร้าย” ในที่นี้ หมายถึง ร่วมเพศ เสพสังวาสกัน

จึงกราบทูลเรื่องนี้ให้พระผู้มีพระภาค ทรงทราบ พระผู้มีพระภาค รับสั่งว่า
 “ภิกษุทั้งหลาย อนุปสัมบันผู้เป็นบัณฑิต ไม่พึงให้อุปสมบท ที่อุปสมบทแล้ว
 พึงให้สึกเสีย”²

เมื่อพิจารณาเนื้อความข้างบนแล้ว พบว่ากุลบุตรผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ หรือพึง
 พอใจในเพศเดียวกัน เมื่อถูกความกำหนดกัลลัคลุ่ม เราร้อนเพราะราคะครอบงำแล้วเที่ยวชักชวน
 พระภิกษุสามเณรด้วยกัน เพื่อต้องการเสพเมถุนธรรม เมื่อพระภิกษุสามเณรไม่ตอบสนองด้วย
 จึงออกเที่ยวชักชวนคนเลี้ยงช้างบ้าง คนเลี้ยงม้าบ้าง ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่คณะสงฆ์
 กระทบต่อศรัทธาชาวพุทธเป็นอันมาก พระพุทธองค์ทรงบัญญัติสิกขาบทห้ามอนุปสัมบันผู้เป็น
 บัณฑิตไม่ให้บวช บุคคลที่ห้ามไม่ให้บวชมีหลายประเภทแต่ในที่นี้จะขอล่าถึงบุคคลที่ห้าม
 ไม่ให้บวชตลอดชีวิตเป็นลำดับต่อไป

โดยบุคคลที่ไม่ควรแก่การอุปสมบท (อภัพบุคคล) ซึ่งมีอยู่หลายประเภท แต่เมื่อ
 กล่าวถึงบุคคลที่ไม่ควรแก่การอุปสมบทหรืออุปสมบทไม่ขึ้น ถูกห้ามอุปสมบทตลอดชีวิต ในพระ
 วินัยปิฎกกำหนดไว้ ดังนี้ คือ

- 1) บัณฑิต (พระวินัยปิฎก ไม่ได้แบ่งประเภทบัณฑิตไว้)
- 2) คนลักเพศ ได้แก่คนที่ถือเพศเป็นภิกษุเอาเองด้วยตั้งใจจะปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุ
 ดังที่กล่าวว่าเดียรธีย์ปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุ ครั้นรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช แต่ถ้าคนนั้น
 เป็นแต่สักว่าทางเพศ เพราะเหตุอย่างอื่น เช่น เพื่อหนีภัยท่านไม่จัดว่าเป็นลักเพศ
- 3) คนเข้ารีตเดียรธีย์ ภิกษุไปเข้ารีตเดียรธีย์นั้น ท่านเพ่งเอาผู้ไปเข้ารีตทั้งที่กำลังเป็น
 ภิกษุอยู่ แต่ถ้าเป็นคฤหัสถ์ หรือภิกษุสึกแล้ว ไปเข้ารีตเดียรธีย์ ท่านไม่จัดว่า เป็นอภัพบุคคล
 ประเภทประพฤตินิคมวินัยนี้
- 4) สัตว์ดิรัจฉาน
- 5) คนฆ่ามารดา บุคคลที่ฆ่ามารดาและบิดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อบุตรธิดาอย่างมาก
 การฆ่ามารดาและบิดาที่ห้ามไม่ให้บวช เพราะเป็นกรรมหนักและไม่สามารถที่จะบรรลุมรรคผล
 นิพพานได้
- 6) คนฆ่าบิดา บุคคลที่ฆ่าบิดาและมารดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อบุตรธิดาอย่างมาก
 การฆ่าบิดาและมารดา ที่ห้ามไม่ให้บวช เพราะเป็นกรรมหนักและไม่สามารถที่จะบรรลุมรรคผล
 นิพพานได้

² วิ.มหา. 4/109/174.

7) คนฆ่าพระอรหันต์ เป็นอนันตริยกรรมเป็นกรรมหนักห้ามสวรรค์ห้ามมรรคผลและนิพพาน

8) คนข่มขืนภิกษุณี เป็นบุคคลอันตราย ต่อเพื่อนผู้ประพฤติพรหมจรรย์

9) คนทำลายสงฆ์ ภิกษุผู้ทำสังฆเภทนั้น หมายเอาภิกษุผู้มีสังวาสเสมอกัน ภายหลังแตกแยกจากสงฆ์ตั้งขึ้นใหม่ต่างหาก ในข้อนี้ มีพระเทวทัต เป็นตัวอย่าง ที่แยกจากพระศาสดาไปตั้งคณะขึ้นใหม่ การจัดภิกษุผู้ทำสังฆเภทเป็นอภัพบุคคลนั้น ได้ความว่า ถึงแม้ภิกษุรูปนั้นกลับใจมาขอเข้าหมู่อีก ท่านก็ห้ามไม่ให้เป็นเด็ดขาด

10) คนทำร้ายพระพุทธรูปเจ้าจนห่อพระโลหิต (ข้อนี้ปัจจุบันไม่มีแล้ว)

11) อุกโตพญฺชนก³

อุกโตพญฺชนก ได้แก่ คน 2 เพศ มีทั้งอวัยวะเพศชายและอวัยวะเพศหญิง สาเหตุที่ห้ามอุกโตพญฺชนกบวชนั้น ก็เพราะว่า ถ้ามีบุคคลเช่นนั้นอยู่ในหมู่พระภิกษุ บุคคลภายนอกอาจจะสำคัญไปว่า มีหญิงปลอมบวชเป็นภิกษุอยู่ด้วย

เมื่อพิจารณาดูประเภทบุคคลที่ไม่ควรให้บวชตลอดชีวิต พบว่า “บัณฑิต” ในคัมภีร์พระวินัยปิฎกไม่ได้แบ่งประเภทบัณฑิตไว้กล่าวถึงในลักษณะพฤติกรรมของคนที่เป็นบัณฑิตเท่านั้น ต่างจากอรรถกถาพระวินัยที่แบ่งบัณฑิตเป็นประเภทและมีประเภทที่บวชได้และบวชไม่ได้

ผู้วิจัยพบว่า อาจารย์รุ่นหลังได้แบ่งประเภทของบัณฑิตเป็น 3 คือ (1) ชายมีราคะจัด ชอบประพฤตินอกรัตนกถารอยในการเสพกามและยั่ววนชายอื่นให้เป็นเช่นนั้น (2) ชายถูกตอน (ขันธ์) (3) บัณฑิตโดยกำเนิด⁴ โดยประเภทที่หนึ่งท่านสรุปจากความหมายของบัณฑิตที่พระอรรถกถาได้ให้ไว้ว่ามนุษย์ที่มีกิเลสหนา มีความกำหนัดคลั่งคลุ้มไม่รู้จักสร้าง ถูกความกำหนัดครอบงำ ย่อมปรารถนาความสนิทสนมกับชายคนใดคนหนึ่ง ประเภทที่สองท่านสรุปมาจากประเภทของอภิกขิยบัณฑิต แปลว่าคนที่ถูกตัดองคชาต ประเภทที่สามท่านสรุปมาจากประเภทของนปฺงสกบัณฑิตเป็นบัณฑิตโดยกำเนิด ฉะนั้น ที่อาจารย์รุ่นหลังบอกว่า บัณฑิต 3 ประเภทนี้ห้ามบวช ท่านสรุปมาจากความหมายและประเภทของบัณฑิต ดังได้กล่าวมาแล้ว

³ วิ.มหา.4/109-116/173-180.

⁴ วิ.มหา.4/ น. บทนำ (23).

อย่างไรก็ตาม ในอรรถกถาชื่อว่าภุณทันท่านแก้ว่า อาสิตบัณเฑาะก์และอุสสุยบัณเฑาะก์ ไม่ห้ามบรรพชาอุปสมบท⁵ ฉะนั้น ตามนัยของพระอรรถกถาจารย์ คนที่เป็นบัณเฑาะก์บวชให้ได้ แต่ต้องเป็น 2 ประเภทแรก ผู้วิจารย์ขอตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาที่ตามมาคือ เราจะรู้ได้อย่างไรว่า คนนี้เป็นบัณเฑาะก์ 2 ประเภทแรกเขาอะไรเป็นเกณฑ์การตัดสิน

3.2 มูลเหตุแห่งการทรงบัญญัติพระวินัย

การที่พระผู้มีพระภาคจะทรงบัญญัติสิกขาบทขึ้น แต่ละสิกขาบทนั้น ต้องอาศัยเหตุคือ มีเรื่องเกิดขึ้นเสียก่อนจึงจะทรงบัญญัติ การปกครองคณะสงฆ์ในสมัยพุทธกาลนั้น ตามความเห็นของพระเทพดิลก (ระแบบ จูติญาโณ) กล่าวว่าไว้ ในสมัยแรกตรัสรู้ของพระพุทธองค์ เป็นเวลานานพอสมควร ยังไม่มีการทรงบัญญัติพระวินัยขึ้น เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติของพระภิกษุที่เข้ามาบวชในพุทธศาสนา ทั้งนี้เป็นเพราะท่านที่บวชในยุคแรก ๆ ส่วนมากจะเป็นพระอริยบุคคล หรือไม่เป็นพระอริยบุคคลก็มีสมณสัญญาคือความสำนึกว่าตนเป็นสมณะสูง ท่านย่อมทราบว่าจะอะไรควรทำและอะไรไม่ควรทำ ด้วยตนเองบ้าง จากการอาศัยนัยแห่งพระธรรมเทศนาบ้าง จำนวนพระที่เข้ามาอุปสมบท ยังไม่มากนัก พอที่จะควบคุมดูแลกันได้ทั่วถึง คนที่เข้ามานับถือ สนับสนุนพุทธศาสนาในยุคแรกยังไม่มีมากนัก ลามสักการะที่เกิดแก่พระภิกษุสงฆ์จึงยังไม่มี จนเป็นเหตุให้ท่านเหล่านั้น ทำผิดเพราะเห็นแก่ลามสักการะ และเรื่องที่ทรงแสดงสั่งสอนยังมีไม่มากพอ จะกำหนดจดจำกันได้ไม่คลาด เคลื่อน อาจทบทวน สอบถามกันได้⁶

ก่อนที่จะกล่าวสิกขาบทที่เกี่ยวข้องกับบัณเฑาะก์ ขอกล่าวถึงมูลเหตุแห่งการทรงบัญญัติพระวินัยเสียก่อนเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ในการทรงบัญญัติพระวินัยของพระพุทธเจ้าว่า พระองค์ท่านมีเจตนารมณ์อย่างไร จึงทรงบัญญัติพระวินัยขึ้น ดังต่อไปนี้

ครั้งนั้น พระสารีบุตรเถระ หลีกเร้นอยู่ในที่สงัด รำพึงขึ้นว่า “พรหมจรรย์⁷ ของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ไหนดำรงอยู่ไม่นาน ของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ไหนดำรงอยู่นาน” ได้

⁵ มหามกุฏราชวิทยาลัย, ตติยสมันตปาสาทิกา อรรถกถาพระวินัย มหาวรรค ตอน 1 น. 131.

⁶ พระเทพดิลก (ระแบบ จูติญาโณ), พระธรรมวินัย พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มกุฏราชวิทยาลัย, 2543), น. 136.

⁷ “พรหมจรรย์” ในที่นี้หมายถึง ศาสนา (วิ.อ.1/18/189)

กราบทูลถามถึงพรหมจรรย์ในอดีตว่า มีอายุยืนและอายุสั้นเพราะอะไร ทรงแสดงว่า พรหมจรรย์ในอดีตนั้น บางพรหมจรรย์เจริญยั่งยืนเพราะการบัญญัติพระวินัยไว้ แต่พรหมจรรย์ของพระพุทธเจ้าบางพระองค์ ดำรงอยู่ได้ไม่นาน เพราะไม่ทรงบัญญัติพระวินัยไว้ พระสารีบุตรปรารภนาที่จะเห็นศาสนาของพระพุทธเจ้า ดำรงอยู่ได้นาน จึงกราบทูลอาราธนา ให้พระองค์ทรงบัญญัติพระวินัยขึ้นไว้ แต่พระองค์ทรงแสดงว่า รอให้เกิดอัสภัญญานียธรรม⁸ (อัสภัญญานียธรรม คือ เรื่องมีพระจำนวนมาก มีลาภสักการะเกิดขึ้นมาก เรื่องที่จะต้องศึกษาเรียนรู้มาก เกิดขึ้นก่อน จึงจะทรงบัญญัติพระวินัย)

การบัญญัติพระวินัย พระพุทธองค์มีวัตถุประสงค์ในการบัญญัติพระวินัยไว้ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นส่วนที่มีโทษสถานหนักหรือสถานเบา พระพุทธเจ้าทรงอาศัยอำนาจประโยชน์ 10 ประการ คือ

1. เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์
2. เพื่อความผาสุกแห่งสงฆ์
3. เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก
4. เพื่อความอยู่ผาสุกแห่งเหล่าภิกษุผู้มีศีลดีงาม
5. เพื่อปิดกั้นอัสวะทั้งหลายอันจะบังเกิดในปัจจุบัน
6. เพื่อกำจัดอัสวะทั้งหลายอันจะบังเกิดในอนาคต
7. เพื่อความเลื่อมใสของคนที่ยังไม่เลื่อมใส
8. เพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นไปของคนที่เลื่อมใสแล้ว
9. เพื่อความตั้งมั่นแห่งสัตถธรรม
10. เพื่อเอื้อเฟื้อวินัย⁹

⁸ วิ. มหา. 1/21/13.

(คำว่า “อัสภัญญานียธรรม” ในอรรถกถาวินัยได้ขยายความว่า ตตฺถ อัสวา ติฏฐุนฺติ เอเตสุติ อัสเวหิ สุวตพฺพา น โวภุมิตพฺพาติ วา อัสวภูฏานียา แปลสรุปความว่า ธรรมเป็นที่ตั้งอัสวะ ความชั่วต่าง ๆ เช่น การกล่าวให้ร้ายคนอื่น ความเดียดร้อน และการจองจำ (วิ.อ. 1/21/197)

⁹ วิ. มหา. 1/39/28-29.

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าวัตถุประสงค์ ของการทรงบัญญัติพระวินัยนั้น สามารถแบ่งออกเป็นคู่ ๆ โดยอาศัยเจตนารมณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ พระเทพดิลก (ระบบจิตตญาณ) ได้อธิบายผลที่จะเกิดขึ้นเป็นข้อ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1) ทรงบัญญัติเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมคือสงฆ์ ได้แก่

ข้อที่ 1 “เพื่อความรับว่าดีแห่งสงฆ์” เป็นการแสดงให้เห็นถึงหลัก “ประชาธิปไตย ทางนิติบัญญัติ” ของพุทธศาสนา ได้เป็นอย่างดี เพราะก่อนที่จะกลายมาเป็นสิกขาบทแต่ละข้อ ที่ศึกษาปฏิบัติกันในปัจจุบันนั้น มีขั้นตอนความเป็นมาดังนี้

จะต้องมีคนกระทำความผิดขึ้นก่อน จนความผิดนั้นไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนสหธรรมิก มีเสียงตำหนิติเตียนแพร่หลาย ตามสมควรแก่ความผิดนั้น

เรื่องความผิดนั้น เข้าสู่สำนักของพระพุทธเจ้า รับสั่งให้เรียกท่านที่ทำความผิดนั้น มาเฝ้า รับสั่งถาม ท่านรับสารภาพตามความจริงทุกประการ

จะทรงดำนิและทรงชี้โทษของการกระทำเช่นนั้น พร้อมกับทรงแสดงอานิสงส์แห่งการไม่กระทำ ตลอดถึงความดีงามที่ควรกระทำในด้านต่าง ๆ

เรื่องทั้งหมด ทรงทำในท่ามกลางพระสงฆ์ ที่เข้าร่วมประชุมในที่นั้น ๆ พระสงฆ์ที่เข้าร่วมเห็นร่วมกันว่า เป็นความผิดจากนั้นจะทรงบัญญัติสิกขาบท วางไว้เป็นพุทธอาณัติ ซึ่งพระสงฆ์ที่เข้าประชุม มีความเห็นร่วมกันในสิกขาบททุกสิกขาบทที่บัญญัติ แม้ในข้อที่ทรงอนุญาตให้ทำ ก็ทรงทำในท่ามกลางสงฆ์เช่นกัน

ถ้าข้อที่ทรงบัญญัติในครั้งแรกหนักเกินไป ยากที่จะปฏิบัติให้สมบูรณ์ได้ จะทรงบัญญัติเพิ่มเติม เรียกว่าอนุบัญญัติ คือผ่อนปรนให้หย่อนลงมา ถ้ายังมีช่องว่างทำให้ละเมิด จนเสียเจตนารมณ์ในการทรงบัญญัติสิกขาบท ก็ทรงอนุบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีความกระชับขึ้น แม้ในข้ออนุญาตก็ทรงมีอนุบัญญัติ ตามสมควรแก่กรณีในทำนองเดียวกัน

ข้อที่ 2 “เพื่อความผาสุกแห่งสงฆ์” ผู้ที่เข้ามาอุปสมบทในพุทธศาสนานั้น มาจากตระกูล การศึกษาพื้นฐานทางด้านต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เมื่อต้องมาอยู่ร่วมกัน จำเป็นจะต้องมีระเบียบวินัยสำหรับปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักในการอยู่ร่วมกัน ท่านเหล่านั้นจะไม่ต้องลี้เลสงสัยเดือดร้อนใจ ในการกระทำของตน เพราะมีหลักที่ทรงวางไว้เป็นแนวในการปฏิบัติ ใครจะดำหนิติเตียนใคร ก็อาจอาศัยหลักที่ทรงบัญญัติ เป็นเครื่องดำหนิได้หากว่า ข้อที่คนเขาดำหนิ ไม่เป็นการผิดต่อพระวินัย ท่านก็ไม่ต้องร้อนใจเพราะคำดำหนินั้น ๆ

2) ทรงบัญญัติเพื่อประโยชน์แก่บุคคล ได้แก่

ข้อที่ 3 “เพื่อข่มบุคคลผู้เก้อยาก” คนที่เข้ามาบวชบางคน มีอหิชาตัณหาบมาแต่เดิม เมื่อเข้ามาบวชแล้ว ยังขาดความละอาย ไม่ให้ความสำคัญแก่พระวินัย เพศ ศาสนาของตน ทำอะไรไปโดยขาดความรับผิดชอบต่อพระวินัย ศาสนา คนเหล่านี้จำเป็นต้องมีการตำหนิ ลงโทษ แต่การจะลงโทษเขาได้ต้องสามารถบอกได้ว่าเขามีความผิดอะไร ผิดพระวินัยข้อไหน สามารถจะยกเอาพระวินัยข้อนั้นๆ มาตำหนิ ปรับ ลงโทษแก่เธอได้ ตามสมควรแก่ความผิด

ข้อที่ 4 “เพื่อความอยู่ผาสุกแห่งเหล่าภิกษุผู้มีศีลดีงาม” ท่านที่เข้ามาบวชในพุทธศาสนาส่วนมากจะบวชด้วยความศรัทธาเลื่อมใสต้องการที่ปฏิบัติตน ให้เหมาะสมแก่สมณสาธูป การที่ทรงบัญญัติสิกขาบทขึ้นจึงเป็นการช่วยให้ท่านเหล่านั้น ได้หลักในการปฏิบัติทราบ ว่า ทำอย่างไรถูก ทำอย่างไรผิด ช่วยให้ไม่ต้องมีความรังเกียจสงสัยในการปฏิบัติของตน เป็นผลให้ศีลบริสุทธิ์ เป็นบาทของรับสมาธิ ทำให้ท่านเหล่านั้น เจริญในพุทธศาสนา อยู่อย่างผาสุกไม่เดือดร้อนใจ หรือเพื่อป้องกันถูกพระภิกษุที่ไม่ดีรบกวน บางครั้งพระภิกษุที่ไม่ประพฤติตามพระธรรมวินัย ขอบรบกวนพระที่ดี เช่น อยู่กุฏิหลังเดียวกัน ขอบพูดคุยนินยาดัง เบียดเบียน โทษทัณฑ์ เสียดัง เป็นต้น

3) ทรงบัญญัติเพื่อประโยชน์แก่ความบริสุทธิ์หรือแกชีวิต ได้แก่

ข้อที่ 5 “เพื่อปิดกั้นอาสวะทั้งหลายอันจะบังเกิดในปัจจุบัน” เรื่องเสื่อมเสียนั้น ท่านเรียกว่า “อาสวะ” คนที่ทำความผิดย่อมประสบความเสื่อมเสีย ในลักษณะต่างๆ ตามที่พระอรหันตาท่านแสดงไว้ เช่น “ถูกประหารด้วยมือ ด้วยท่อนไม้ ถูกตัดมือตัดเท้า ถูกลงโทษในลักษณะต่างๆ ตามสมควรแก่ความผิด ตลอดถึงการเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นต้น” โทษเหล่านั้น จะเกิดขึ้นเพราะการกระทำความผิดเท่านั้น เมื่อทรงบัญญัติสิกขาบทไว้ เพื่อให้ท่านผู้ที่บวชเข้ามาในพุทธศาสนาได้หลักในการปฏิบัติ มีความสำรวมระวัง ตามพระวินัย ชื่อว่าได้ระมัดระวังจัดอาสวะเหล่านั้นลงไปได้

ข้อที่ 6 “เพื่อกำจัดอาสวะทั้งหลายอันจะบังเกิดในอนาคต” พุทธศาสนานั้น จะต้องมี การสืบต่อจากยุคสู่ยุค เพื่อป้องกันท่านที่อุปสมบทมาในอนาคตไม่ให้ต้องรับโทษต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ถ้าหากว่าท่านเหล่านั้น มีความเคารพยึดมั่นในพระวินัยอยู่ อีกอย่างหนึ่ง อาสวะ คือโทษเหล่านั้น บางอย่างเป็นโทษรุนแรง สามารถให้ผลข้ามภพ ข้ามชาติได้ การที่ภิกษุทั้งหลาย สนใจสำรวมระวัง ตามพระวินัยบัญญัติ เป็นการป้องกันตนเอง จากอาสวะหรือผลแห่งบาปกรรมในอนาคต คือกาลภายหน้า ตลอดถึงชาติหน้าลงได้

4) ทรงบัญญัติเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ได้แก่

ข้อที่ 7 “เพื่อความเลื่อมใสของคนที่ยังไม่เลื่อมใส” คนเป็นอันมาก ที่ไม่เคยศึกษาพระศาสนาไม่เคยพบเห็นพระสงฆ์หากท่านเหล่านั้น ได้พบเห็นพระสงฆ์ผู้สมบูรณ์ด้วย ศีล อาจารย์

และสถานที่เที่ยวไป ย่อมเกิดความเลื่อมใส เป็นการช่วยให้คนเหล่านั้นเข้าหาพระศาสนาและได้รับประโยชน์จากพระศาสนา ตามสมควรแก่การปฏิบัติของท่านเหล่านั้น

ข้อที่ 8 “เพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นไปของคนที่เลื่อมใสแล้ว” ท่านที่ปฎิญาณตนเป็นอุบาสก อุบาสิกา นับถือพระรัตนตรัยแล้ว พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการที่จะปลูกฝังศรัทธาในพระศาสนาของท่านเหล่านั้น มีศรัทธา ความเชื่อ ปสาทะ ความเลื่อมใสในพระสงฆ์ยอมให้การบำรุงพระสงฆ์ สนับสนุนพุทธศาสนา และปฏิบัติธรรม การปฏิบัติตามพระวินัยของพระสงฆ์ จึงเป็นสื่อชักนำท่านที่เลื่อมใสอยู่แล้วให้ได้รับผลในธรรมยิ่ง ๆ ขึ้น จนถึงกับการยอมรับถึง “คุณค่าของความมีอยู่แห่งสถาบันสงฆ์” ทำให้ท่านเหล่านั้นพร้อมที่จะพิทักษ์รักษา ป้องกันสถาบันสงฆ์เอาไว้ เพื่อประโยชน์แก่คนในยุคต่อไป

5) ทรงบัญญัติเพื่อประโยชน์แก่พระศาสนา ได้แก่

ข้อที่ 9 “เพื่อความตั้งมั่นแห่งศีลธรรม” พุทธศาสนาประกอบด้วยพระศีลธรรม มี 3 ประการ คือ

- 1) ปริยัติศีลธรรม คือข้อที่จะต้องศึกษาให้ทราบ ให้เข้าใจว่าอะไร เป็นอะไร
- 2) ปฏิบัติศีลธรรม คือการน้อมนำหลักธรรมที่ได้ศึกษามาลงมือประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อให้ได้รับผล ตามที่ทรงแสดงไว้ ในระดับต่าง ๆ
- 3) ปฏิเวธศีลธรรม คือผลอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติโดยตรงหมายเอามรรคผลนิพพาน โดยอ้อม หมายถึงผลที่บุคคลจะได้จากการละความชั่ว ทำความดี ในระดับต่าง ๆ

ถ้าบุคคลที่เข้ามาบวชในพุทธศาสนา ไม่สนใจศึกษาให้ทราบในพระธรรมวินัย การปฏิบัติชอบก็จะไม่เกิดขึ้น ผลในระดับต่าง ๆ ก็จะไม่ปรากฏแก่บุคคล พระศีลธรรมก็ดำรงอยู่ไม่ได้ การศึกษา การปฏิบัติตามพระวินัย จึงเป็นการธำรงรักษาไว้ซึ่งพระศีลธรรม

ข้อที่ 10 “เพื่อเอื้อเฟื้อวินัย” กฎเกณฑ์ ระเบียบ วินัยต่างๆ ที่มีการบัญญัติขึ้นนั้น จะเกิดผลตามวัตถุประสงค์ได้ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติยอมรับนับถือพระวินัยเป็นหลักสำคัญในพุทธศาสนา ท่านจัดพระวินัย 4 ประเภท คือ

- 1) สังฆรวินัย ได้แก่ การสำรวจมรรระวังตามสิกขาบทและระวังในการดูรูปฟังเสียง ฯลฯ
- 2) ปหานวินัย ได้แก่ การละ เว้น สิ่งที่ไม่ดีงามต่าง ๆ
- 3) สมถวินัย ได้แก่ การปฏิบัติเพื่อความสงบใจเป็นที่สุด
- 4) บัญญัติวินัย ได้แก่ ข้อที่ทรงบัญญัติขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว

การที่ทรงบัญญัติพระวินัยขึ้น จึงเป็นการอนุเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน รักษา พระวินัยทั้ง 4 ประการ อันเป็นการช่วยให้พระวินัยอำนวยการประกอบประโยชน์ในการปฏิบัติ ได้ผลสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น¹⁰

สิกขาบทที่เกี่ยวข้องกับบัณเฑาะก์ ที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงบัญญัติโดยตรงก็มี โดยอ้อมก็มี ก็เพื่อให้ประโยชน์แก่พระภิกษุสงฆ์ตลอดถึงเพื่อความมั่นคงของพุทธศาสนา หากพระภิกษุสามเณรประพฤติตามหลักพระวินัยอย่างจริงจัง ทั้งนี้ การบัญญัติสิกขาบทของบัณเฑาะก์ ก็เพราะเพื่อประโยชน์แก่พุทธศาสนา ดังจะได้กล่าวต่อไป

3.3. สิกขาบทที่เกี่ยวข้องกับบัณเฑาะก์

เมื่อทราบเหตุแห่งการบัญญัติสิกขาบทแล้ว จากนั้นไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงสิกขาบทที่เกี่ยวข้องกับบัณเฑาะก์ อันได้แก่ การเสพเมณกับบัณเฑาะก์ การจับต้องกายของบัณเฑาะก์ การพูดเกี่ยวกับบัณเฑาะก์ การชักชวนบัณเฑาะก์ให้บำเรอตน และการชักส่อกับบัณเฑาะก์ เป็นเรื่องที่ต้องศึกษา ดังต่อไปนี้

3.3.1 การเสพเมณกับบัณเฑาะก์

เมณธรรมนั้น เป็นคำที่ปรากฏอยู่ในสิกขาบทข้อแรกและเป็นอาบัติประเภทหนักและคำว่า “เมณธรรม” นั้น จึงมีความหมาย ดังต่อไปนี้

เมณธรรม ได้แก่ อสัทธิธรรม ซึ่งเป็นประเวณีของชาวบ้านมารยาทของคนชั้นต่ำ กิริยาชั่วหยาบ มีน้ำเป็นที่สุด เป็นกิจที่จะต้องทำในที่ลับต้องทำกันสองต่อสอง นี่ชื่อว่าเมณธรรม¹¹

เมณธรรม ชื่อน้ำมีน้ำเป็นที่สุด เพราะอรรถว่ากิจเนื่องด้วยน้ำเป็นที่สุด คือเป็นอวสานแห่งน้ำนั้น การเห็นก็ดี การจับก็ดี การลูบคลำก็ดี การจับต้องก็ดี การเสียดสีก็ดี ซึ่งเป็นบริวารของกรรมนั้น จัดเป็นกรรมชั่วหยาบ ฉะนั้น กรรมนั้น จึงเป็นกรรมชั่วหยาบ กรรมชั่วหยาบนั้น ชื่อ

¹⁰ พระเทพดิลก (ระแบบ วิฑูยาโณ), พระธรรมวินัย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2543), น.137-143.

¹¹ วิ.มหา.1/55/42.

เมณฺณธรรม¹²

พระธรรมปิฎก ได้ให้ความหมาย “เมณฺณ” การกระทำของคนที่เป็นคู่ ๆ การร่วมสังวาส การร่วมประเวณี¹³

เมณฺณธรรมนั้น เป็นสภาวะธรรมที่เกิดมาจากความกำหนัด ในที่นี้ไม่หมายถึงกำหนัด แต่เพียงทางเพศอย่างเดียว หมายถึงความรู้สึกที่มันเข้าไปผูกพันติดแน่นในสิ่งใดก็ได้ ที่เป็นความ ติดแน่นทางจิตใจ แต่ในภาษาไทยนี้หมายถึงความกำหนัดในทางเพศทางกามารมณ์ส่วนใหญ่ ปัญหาความกำหนัดจะเกิดขึ้นในขณะที่ประสบอารมณ์ เกิดอารมณ์ปัจจุบันสำหรับเรื่องทางจิต คือ รูป เสียง กลิ่น รส โสภณรูปะ ธรรมารมณ์ ที่จะมาสัมพันธ์หรือกระทบกันกับ ตา หู จมูก กาย ใจ แล้วยึดมั่นในความอร่อย เมื่อนั้นจะรู้จักค้นหา อุปาทานซึ่งจะเป็นที่ตั้งแห่งปฏิเจสสุป-บาทและความทุกข์¹⁴

สรุปได้ว่า เมณฺณธรรม คือสภาวะธรรมที่ก่อกำเนิดมาจากราคะ อันมีลักษณะติดใจ ชอบใจ ยึดติดในรูป เสียง กลิ่น รส โสภณรูปะ นี้พอเป็นปัจจัยแห่งการนำไปสู่กิริยาการเสพเมณฺณธรรม คือการมีเพศสัมพันธ์หรือกิจกรรมทางเพศของบุคคลสองคนได้ในที่สุด

การที่จะตัดสินว่า เมื่อมีการละเมิดสิกขาบทในข้อห้ามเสพเมณฺณธรรม บางครั้งก็ยังเป็น ปัญหาต่อการตัดสิน ซึ่งเป็นการยากกับภิกษุที่จะตัดสินในการกระทำนั้น ๆ ดังนั้น จึงมี บทภา ขณีย์ คือการจำแนกแยกความหมายของบทหรือคำในสิกขาบท วิภังค์มาขยายความเพิ่มเติมอีก เพื่อเป็นการอธิบายถึงการตัดสินสิกขาบทดังกล่าว ในที่นี้ผู้วิจัยขอสรุปมาอย่างย่อเพื่อให้เนื้อความ เท่านั้น

บทภาขณีย์ ได้อธิบายว่า ผู้ที่ภิกษุจะเสพเมณฺณธรรมได้นั้นมี เพียง 4 ประเภทเท่านั้น (1) หญิง 3 จำพวก คือ หญิงมนุษย์ หญิงอมมนุษย์ สัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย (2) อุภโตพยัญชนก¹⁵ 3 จำพวก คือ อุภโตพยัญชนกที่เป็นมนุษย์ อุภโตพยัญชนกที่เป็นอมมนุษย์ อุภโตพยัญชนกที่เป็นสัตว์

¹² มหาเมณฺณราชวิทยาลัย, ปฐมนิเทศปาสาทิกาแปล เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: มหาเมณฺณราชวิทยาลัย, 2544), น. 136.

¹³ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, 2539), น. 238.

¹⁴ พุทธทาสภิกขุ. กามารมณ์กับชีวิต (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภาพใจ, 2542), น. 51.

¹⁵ อุภโตพยัญชนก แปลว่าคนมี 2 เพศคือมีสัญลักษณ์ทั้งที่เป็นเพศชายและเพศหญิง

ดิรัจฉาน (3) บัณเฑาะก์ 3 จำพวก คือ บัณเฑาะก์ที่เป็นมนุษย์ บัณเฑาะก์ที่เป็นอมมนุษย์ และ บัณเฑาะก์ที่เป็นสัตว์ดิรัจฉาน (4) ชาย 3 จำพวก คือ ชายที่เป็นมนุษย์ ชายที่เป็นอมมนุษย์ สัตว์ดิรัจฉานตัวผู้¹⁶

ภิกษุเสพเมถุนธรรมกับหญิงมนุษย์ หญิงอมมนุษย์ และกับสัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย 3 ทาง คือ ทวารหนัก ทวารเบา ปาก ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุเสพเมถุนธรรมกับอุภโตพยัญชนกที่เป็นมนุษย์ ที่เป็นอมมนุษย์ และที่เป็นสัตว์ดิรัจฉาน 3 ทาง คือ ทวารหนัก ทวารเบา ปาก ต้องอาบัติปาราชิก

ภิกษุเสพเมถุนธรรมกับชายที่เป็นมนุษย์ ที่เป็นอมมนุษย์ และที่เป็นสัตว์ดิรัจฉานตัวผู้ 2 ทาง คือ ทวารหนัก ปาก ต้องอาบัติปาราชิก¹⁷

ในที่นี้ขอศึกษาถึงเฉพาะบัณเฑาะก์ 3 จำพวกเท่านั้น (บัณเฑาะก์ หมายถึง ชั้นที่ ชายที่ถูกตอน พจนานุกรมบาลีสันสกฤต แปลว่า กะเทย) คือ บัณเฑาะก์ที่เป็นมนุษย์ บัณเฑาะก์ที่เป็นอมมนุษย์ และบัณเฑาะก์ที่เป็นสัตว์ดิรัจฉาน ซึ่งบัณเฑาะก์ทั้ง 3 จำพวกนี้ ต่างมีทวาร 2 อยู่ในตัวเองเหมือนกัน คือทวารหนักและปาก เมื่อภิกษุคิดจะเสพเมถุนธรรมกับบัณเฑาะก์ทั้ง 3 พวกนี้ ไม่ว่าจะสอดองคชาตของตนไปทางทวารใดทวารหนึ่งก็ตาม ต้องอาบัติปาราชิก¹⁸

ภิกษุเสพเมถุนธรรมต้องอาบัติปาราชิก ในบทภาษนียได้อธิบายพร้อมได้ยกตัวอย่างสำหรับใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่า ภิกษุเสพเมถุนธรรมต้องอาบัติปาราชิก ดังตัวอย่างเช่น

พวกภิกษุผู้เป็นศัตรูกัน พาบัณเฑาะก์ที่เป็นมนุษย์...ที่เป็นอมมนุษย์...ที่เป็นสัตว์ดิรัจฉาน มาหาภิกษุแล้วใช้ทวารหนักนั่งทับองคชาต...ใช้ทวารเบานั่งทับองคชาต ... ใช้ปากอมองคชาต ถ้าภิกษุยินดี ขณะกำลังสอดเข้าไป ยินดีขณะสอดเข้าไปแล้ว ยินดีขณะหยุดอยู่ ยินดีขณะถอนออก ต้องอาบัติปาราชิก ฯลฯ ไม่ยินดี ไม่ต้องอาบัติ¹⁹

นอกจากนี้ บทภาษนียยังได้อธิบายเป็นเกณฑ์วินิจฉัยกรณีเสพเมถุนธรรม ในขณะฝ่ายหนึ่งกำลังหลับ หรือเรียกว่า ลักหลับ เช่น

ภิกษุลักหลับภิกษุกำลังหลับ เธอตื่นขึ้นยินดี พึงให้สึกเสียทั้งสองรูป หากเธอตื่นขึ้นไม่ยินดี พึงให้สึกเฉพาะรูปที่ทำผิด

¹⁶ วิ.มหา. 1/56/43.

¹⁷ วิ.มหา. 1/56/44.

¹⁸ วิ.มหา. 1/57/45.

¹⁹ วิ.มหา. 1/59/47.

ภิกษุหลักลับสามเณรกำลังหลับ สามเณรตื่นขึ้นยินดี ฟังให้ลึกเสียทั้งสองรูป หากสามเณรตื่นขึ้นไม่ยินดี ฟังให้ลึกเฉพาะภิกษุที่ทำผิด

สามเณรหลักลับภิกษุกำลังหลับ เธอตื่นขึ้นยินดี ฟังให้ลึกเสียทั้งสองรูป หากเธอตื่นขึ้นไม่ยินดี ฟังให้ลึกเฉพาะสามเณรที่ทำผิด

สามเณรหลักลับสามเณรกำลังหลับ เธอตื่นขึ้นยินดี ฟังให้ลึกเสียทั้งสองรูป หากเธอตื่นขึ้นไม่ยินดี ฟังให้ลึกเฉพาะสามเณรที่ทำผิด²⁰ นี่เป็นลักษณะของพระภิกษุสามเณรผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นอันตรายต่อการประพฤติดพรหมจรรย์ของเพื่อนภิกษุสามเณรอย่างยิ่ง

คำอธิบายของบทภาษานี้ ดังตัวอย่างที่นำมากล่าวไว้ในที่นี้ สามารถนำไปพิจารณาเป็นเกณฑ์ปรับอาบัติได้เป็นอย่างดีว่า ภิกษุเสพเมถุนธรรมอย่างใดต้องอาบัติปาราชิก เสพเมถุนธรรมอย่างใด ต้องอาบัติอุลลัจจัย หรือเสพเมถุนธรรมอย่างใดไม่ต้องอาบัติ และถ้าได้ศึกษาคำอธิบาย ของบทภาษานี้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว จะเห็นได้ว่า พระบัญญัติและพระอนุบัญญัติของสิกขาบทนี้ มีลักษณะครอบคลุมปิดกั้นช่องทางที่ภิกษุจะนำไปเป็นข้ออ้าง เพื่อหลีกเลี่ยงการต้องอาบัติไม่ได้เลย

ในสิกขาบทนี้ ได้กล่าวถึงลักษณะพระภิกษุเสพเมถุนธรรมกับบัณฑิตว่า ถ้าประกอบด้วยเจตนา ต้องอาบัติปาราชิก คือขาดจากความเป็นพระภิกษุ ตามที่พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติไว้แล้ว ดังปรากฏในวินัยุตถะว่า “ภิกษุรูปหนึ่งเพศเมถุนธรรมกับบัณฑิตแล้วเกิดความกังวลใจว่าพระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติสิกขาบทไว้แล้ว เราต้องอาบัติปาราชิกหรือหนอ จึงนำเรื่องนี้ไปกราบทูลพระผู้มีพระภาคให้ทรงทราบ พระองค์ตรัสว่า ภิกษุ เธอต้องอาบัติปาราชิก”²¹ แต่ในปัจจุบันกลับมีพระภิกษุที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศชอบพอเพศเดียวกัน ประพฤติล่วงละเมิดสิกขาบทข้อนี้ ดังที่ปรากฏเป็นข่าวติดโรคเอดส์ตายก็มี ต้องอาบัติปาราชิกก็ดี โดยไม่มีความละอายเกรงกลัวต่อผลของบาปกรรม ทั้งที่พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้แล้วว่า ผู้ที่เสพเมถุนธรรมหลังจากตายแล้วต้องไปบังเกิดในอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก²² และตรัสต่อไปว่า การเสพเมถุนธรรมมีโทษมาก การทำอย่างนี้มีได้ทำคนที่ยังไม่เลื่อมใสให้เลื่อมใส หรือทำคนที่เลื่อมใสอยู่แล้วให้

²⁰ วิ.มหา. 1/66/52-53.

²¹ วิ.มหา. 1/73/63.

²² วิ.มหา. 1/39/27.

เลื่อมใสยิ่งขึ้นได้เลย ที่จริง กลับจะทำให้คนที่ไม่เลื่อมใสก็ไม่เลื่อมใสไปเลย คนที่เลื่อมใสอยู่แล้ว บางพวกก็จะกลายเป็นอื่นไป²³

ดังนั้น เห็นได้ว่า เกณฑ์การตัดสินนั้น จะมีระบบมีขั้นตอนของการตัดสินต่อภิกษุหรือ ภิกษุณีผู้ที่ได้กระทำผิดล่วงละเมิดสิกขาบทที่ได้บัญญัติไว้แล้วแตกต่างกัน อย่างเห็นได้ชัดเจน เพราะการตัดสินเอาผิดกับผู้ละเมิดนั้น จะวางอยู่บนสมมติฐานแห่งเจตนาเป็นหลัก เช่นตัวอย่าง เมื่อภิกษุเกิดความคิดจะเสพเมถุนธรรมสอดองคชาตเข้าทางทวารหนักและทางปากของ บัณเฑาะก์ ทั้งบัณเฑาะก์ที่เป็นมนุษย์ เป็นอมมนุษย์ และเป็นสัตว์ดิรัจฉาน ปรับอาบัติหนักคือ ปาราชิก ขาดจากความเป็นพระภิกษุ (ถ้าเป็นทางโลกโทษถึงขั้นประหารชีวิต) ถ้าภิกษุสำเร็จความใคร่กับบัณเฑาะก์ที่เป็นมนุษย์ อมมนุษย์และสัตว์ดิรัจฉาน นอกจากทางทวารหนักและทางปากแล้ว มีเกณฑ์ตัดสินอาบัติ ดังนี้

ภิกษุจงใจ	พยายาม	น้ำอสุจิคเลื้อน ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
ภิกษุจงใจ	พยายาม	น้ำอสุจิไม่เคลื้อน ต้องอาบัติตุลลัจจัย
ภิกษุจงใจ	ไม่พยายาม	น้ำอสุจิคเลื้อน ไม่ต้องอาบัติ
ภิกษุจงใจ	ไม่พยายาม	น้ำอสุจิไม่เคลื้อน ไม่ต้องอาบัติ
ภิกษุไม่จงใจ	พยายาม	น้ำอสุจิคเลื้อน ไม่ต้องอาบัติ
ภิกษุไม่จงใจ	พยายาม	น้ำอสุจิไม่เคลื้อน ไม่ต้องอาบัติ
ภิกษุไม่จงใจ	ไม่พยายาม	น้ำอสุจิคเลื้อน ไม่ต้องอาบัติ
ภิกษุไม่จงใจ	ไม่พยายาม	น้ำอสุจิไม่เคลื้อน ไม่ต้องอาบัติ ²⁴

แต่ในสิกขาบทนี้ ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุ 6 ประเภท คือ

- 1) ภิกษุไม่รู้สีกตัว
- 2) ภิกษุไม่ยินดี
- 3) ภิกษุวิกลจริต
- 4) ภิกษุมึจิตฟุ้งซ่าน
- 5) ภิกษุผู้กระสับการส่ายเพราะเวทนา
- 6) ภิกษุดันบัญญัติ²⁵

²³ วิ.มหา. 1/39/28.

²⁴ วิ.มหา. 4/262/273.

²⁵ วิ.มหา. 1/66/53.

แต่สำหรับการจับต้องกายของบัณฑิตที่เป็นมนุษย์ การจับต้องกายของบัณฑิตที่เป็นอมมนุษย์และการจับต้องกายของบัณฑิตที่เป็นสัตว์ดิรัจฉาน มีการปรับอาบัติที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

3.3.2 การจับต้องกายบัณฑิต

ในสิกขาบทนี้ ที่บัญญัติเกี่ยวกับการจับต้องกายที่เป็นอาบัติพระพุทธรูปเจ้าทรงบัญญัติไว้ว่า “ก็ ภิกษุใดถูกราคะครอบงำแล้ว มีจิตแปรปรวน ถูกต้องกายกับมาตุคาม คือจับมือ จับข้อมแมม หรือลูบคลำอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง” เป็นสังฆาติเสส²⁶ แต่ในบทภาชนีย์ของสิกขาบทนี้ ได้อธิบายถึงเกณฑ์วินิจฉัยกรณีภิกษุจับต้องกายหญิง บัณฑิตชาย และสัตว์ดิรัจฉาน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะการจับต้องกายของบัณฑิตเท่านั้น พอเป็นตัวอย่าง เช่น

เป็นบัณฑิต ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตและมีความกำหนด จับต้อง ลูบคลำ กายของบัณฑิต ต้องอาบัติถุลลัจจัย ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิต สำคัญว่าเป็นชาย สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน ต้องอาบัติทุกกฏ²⁷

ถ้าเป็นบัณฑิต 2 คน ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน มีความกำหนด จับต้อง ลูบคลำ กายของบัณฑิต 2 คน ต้องอาบัติถุลลัจจัย 2 ตัว แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน ฯลฯ สำคัญว่าเป็นชายทั้ง 2 คน สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้ง 2 คน และสำคัญว่าเป็นหญิงทั้ง 2 คน ฯลฯ จับต้องกายของบัณฑิต 2 คน ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว²⁸

ถ้าเป็นบัณฑิตกับชาย สำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน ฯลฯ จับต้องกายของคนทั้ง 2 ต้องอาบัติทุกกฏกับอาบัติถุลลัจจัย แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน ฯลฯ สำคัญว่าเป็นชายทั้ง 2 คน ฯลฯ สำคัญเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้ง 2 และสำคัญว่าเป็นหญิงทั้ง 2 คน ฯลฯ จับต้องกายของทั้ง 2 คน ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว²⁹

ถ้าเป็นบัณฑิตและสัตว์ดิรัจฉาน ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 จับต้องกายของทั้ง 2 ต้องอาบัติทุกกฏกับอาบัติถุลลัจจัย แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตและสัตว์ดิรัจฉาน

²⁶ วิ.มหา. 1/273/295.

²⁷ วิ.มหา. 1/286/318.

²⁸ วิ.มหา. 1/274/297.

²⁹ วิ.มหา. 1/275/301.

ทั้ง 2 สำคัญว่าเป็นชายทั้ง 2 สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉานทั้ง 2 ฯลฯ จับต้องกายของทั้ง 2 ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว³⁰

คำอธิบายของบทภาชนีย์ ดังตัวอย่างที่นำมากล่าวไว้ในที่นี้ สามารถนำไปพิจารณาเป็นเกณฑ์ปรับอาบัติได้เป็นอย่างดีว่า ภิกษุจับต้องกายบ้นเฑาะก์อย่างไรต้องอาบัติอุลลัจจัย จับต้องบ้นเฑาะก์อย่างไร ต้องอาบัติทุกกฏ หรือจับต้องอย่างไรไม่ต้องอาบัติ

พระภิกษุสามเณรบางรูปยังไม่กล้าล่วงละเมิดถึงขั้นปาราชิก เพียงแต่กอดจับต้องกายเท่านั้นก็ดี รู้ว่าต้องอาบัติแต่ยินดีที่จะทำ ถ้าทำจนชินอาจพัฒนาถึงเสพเมณูกก็ได้ ในอนาคตเพราะบางครั้งจะทำอะไรแล้วแต่ตอนแรกอาจกลัว เมื่อทำบ่อย ๆ เกิดความเคยชิน ไม่กลัวต่อการกระทำ การล่วงละเมิดสิกขาบทของพระภิกษุก็เช่นกัน อาจเริ่มต้นจากอาบัติเล็กน้อย จนถึงอาบัตินหนักที่สุด สิกขาบทที่กล่าวมานั้น ต้องสัมผัสทางกายถึงจะเป็นอาบัติ แต่สิกขาบทต่อไปนี้ ต้องอาบัติเพราะใช้คำพูดอย่างเดียว คือสิกขาบทเกี่ยวกับการพูดเกี่ยวกับบ้นเฑาะก์

3.3.3 การพูดเกี่ยวกับบ้นเฑาะก์

ในสิกขาบทนี้ ที่บัญญัติโดยตรงสำหรับบ้นเฑาะก์นั้นไม่มี ที่เป็นพระบัญญัติคือ “ก็ภิกษุใดถูกราคะครอบงำแล้ว มีจิตแปรปรวน พูดเกี่ยวมาตุคามด้วยวาจาชั่วหยาบ พาดพิงเมณูเหมือนชายหนุ่มพูดเกี่ยวหญิงสาว” เป็นสังฆาทิเสส³¹ แต่ในบทภาชนีย์ของสิกขาบทนี้ ได้อธิบายถึงเกณฑ์วินิจฉัยกรณีภิกษุพูดเกี่ยวหญิง บ้นเฑาะก์ ชาย และสัตว์ดิรัจฉาน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะการพูดเกี่ยวกับบ้นเฑาะก์เท่านั้น พอเป็นตัวอย่าง เช่น

ถ้าเป็นบ้นเฑาะก์ ภิกษุสำคัญว่าเป็นบ้นเฑาะก์และมีความกำหนดภิกษุพูดชมบ้างพูดติบ้าง ฯลฯ ด่าบ้าง พาดพิงทวารหนักทวารเบาของบ้นเฑาะก์ต้องอาบัติอุลลัจจัย³²

ถ้าเป็นบ้นเฑาะก์ ไม่แน่ใจว่าเป็นบ้นเฑาะก์ ฯลฯ สำคัญว่าเป็นชาย ฯลฯ สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน และ สำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ ด่าบ้าง พาดพิงทวารหนักทวารเบาของบ้นเฑาะก์ต้องอาบัติทุกกฏ³³

³⁰ วิ.มหา. 1/275/301.

³¹ วิ.มหา. 1/284/316.

³² วิ.มหา. 1/286/321

³³ วิ.มหา. 1/286/318.

ถ้าเป็นบัณฑิต 2 คน สำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน และมีความกำหนด ภิษุ พุทธมบ้าง พุทธบ้าง ฯลฯ คำบ้าง พาดพิงทวารหนักทวารเบาของบัณฑิตทั้ง 2 คน ต้องอาบัติ ฤลลัจจัย 2 ตัว ถ้าเป็นบัณฑิต 2 คน ไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน ฯลฯ สำคัญว่าเป็น ชาย สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน และสำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ คำบ้าง พาดพิงทวารหนักทวารเบา ของบัณฑิตทั้ง 2 คน ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว³⁴

ถ้าเป็นบัณฑิตและชาย ภิษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 คน และมีความกำหนด ภิษุพุทธมบ้าง พุทธบ้าง ฯลฯ คำบ้าง พาดพิงทวารหนักทวารเบาของทั้ง 2 คน ต้องอาบัติทุกกฏ กับฤลลัจจัย

แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตและชายทั้ง 2 คน ฯลฯ สำคัญว่าเป็นชาย สำคัญว่า เป็นสัตว์ดิรัจฉาน และ สำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ คำบ้าง พาดพิงทวารหนักทวารเบาของทั้ง 2 คน ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว³⁵

ถ้าเป็นบัณฑิตและสัตว์ดิรัจฉาน สำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง 2 พุทธพาดพิงทวาร หนักทวารเบาของทั้ง 2 ต้องอาบัติทุกกฏกับฤลลัจจัย แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตและสัตว์ ดิรัจฉานทั้ง 2 สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน และ สำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ คำบ้าง พาดพิงทวารหนัก ทวารเบาของทั้ง 2 ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว³⁶

สิกขาบทนี้เกี่ยวกับการใช้คำพูด พระภิษุสามเณรที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ บางครั้งก็เกี่ยวกันในที่ชุมชนก็มี ทั้งที่เป็นอาบัติอยู่แล้ว แต่พวกนี้จะไม่คำนึงถึงอาบัติ เพราะถือ ว่าเป็นอาบัติเล็กน้อย โดยไม่รักษาสมณสาธูปของตนเองและยังมีสิกขาบทชักชวนคนอื่นมาบำเรอ ความใคร่ของตน จะมีลักษณะการใช้พูดอย่างไร ฟังศึกษาหาความรู้จากสิกขาบทดังต่อไปนี้

3.3.4 การชักชวนบัณฑิตบำเรอตน

ในสิกขาบทนี้ ที่บัญญัติโดยตรงสำหรับบัณฑิตนั้นไม่มี ที่เป็นพระบัญญัติคือ “ก็ ภิษุใดถูกราคะครอบงำแล้ว มีจิตแปรปรวน กล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้า มาตุคาม ด้วยคำที่พาดพิงเมณว่า “น้องหญิง หญิงใดบำเรอผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ผู้มีศีลมี

³⁴ วิ.มหา. 1/286/320.

³⁵ วิ.มหา. 1/286/321.

³⁶ วิ.มหา. 1/286/322.

กัลยาณธรรมเช่นเราด้วยธรรมนั้น การบำเรอ^{๓๗}นี้ของหญิง นั้นเป็นการบำเรอชั้นยอด” เป็นสังฆาทิเสส^{๓๗} แต่ในบทภาษนีย์ของสิกขาบทนี้ ได้อธิบายถึงเกณฑ์วินิจฉัยกรณีภิกษุถูกราคะครอบงำแล้ว มีจิตแปรปรวน กล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าหญิง ต่อหน้าบัณฑิต บัณเฑาะก์ ต่อหน้าชาย และต่อหน้าสัตว์เดรัจฉาน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะภิกษุผู้กล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิตเท่านั้น พอเป็นตัวอย่าง เช่น

ถ้าเป็นบัณฑิต บัณเฑาะก์ ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิต กล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิต ต้องอาบัติอุลลัจจัย^{๓๘} ฯลฯ แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิต สำคัญว่าเป็นชาย สำคัญว่าเป็นสัตว์เดรัจฉาน และ สำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ ภิกษุกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิต ต้องอาบัติทุกกฏ^{๓๙}

ถ้าเป็นบัณฑิต ๒ คน ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง ๒ คน และกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิตทั้ง ๒ คน ต้องอาบัติอุลลัจจัย ๒ ตัว แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตทั้ง ๒ คน สำคัญว่าเป็นชาย สำคัญว่าเป็นสัตว์เดรัจฉาน และ สำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ ภิกษุกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิตทั้ง ๒ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว^{๔๐}

ถ้าเป็นบัณฑิตและชาย ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง ๒ คน และกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตน ต่อหน้าบัณฑิตและชายทั้ง ๒ คน ต้องอาบัติทุกกฏกับอุลลัจจัย แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตทั้ง ๒ คน สำคัญว่าเป็นชาย สำคัญว่าเป็นสัตว์เดรัจฉาน และ สำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ ภิกษุกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิตและชายทั้ง ๒ ต้องอาบัติทุกกฏ ๒ ตัว^{๔๑}

ถ้าเป็นบัณฑิตและสัตว์เดรัจฉาน ภิกษุสำคัญว่าเป็นบัณฑิตทั้ง ๒ และกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบัณฑิตและสัตว์เดรัจฉานทั้ง ๒ ต้องอาบัติทุกกฏกับอุลลัจจัย เป็นบัณฑิต แต่ถ้าไม่แน่ใจว่าเป็นบัณฑิตและสัตว์เดรัจฉานทั้ง ๒ สำคัญว่า

^{๓๗} วิ.มหา. 1/291/330.

^{๓๘} วิ.มหา. 1/293/331.

^{๓๙} วิ.มหา. 1/293/331-332.

^{๔๐} วิ.มหา. 1/293/333.

^{๔๑} วิ.มหา. 1/293/334.

เป็นชาย สำคัญว่าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน และสำคัญว่าเป็นหญิง ฯลฯ ภิกษุกล่าวสรรเสริญการบำเรอความใคร่ของตนต่อหน้าบณฺฑะและสัตว์ดิรัจฉานทั้ง 2 ต้องอาบัติทุกกฏ 2 ตัว⁴²

ข้อที่ควรศึกษา ในสิกขาบทนี้ เพ่งถึงการพูดชักชวน พาดพิงเมณฺจจริง ๆ เช่น ในที่ใกล้หญิง ที่ฟังรู้ความและเข้าใจ ก็เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ส่วนสมมุติฐานแห่งอาบัติ มีนัยเช่นเดียวกับสิกขาบทก่อน และเนื้อความในสิกขาบทนี้ ชัดเจนแล้ว

จากนี้ไปจะศึกษาเรื่องการชักส่อหรือการสื่อสารที่มีความเกี่ยวข้องกับบณฺฑะ ภิกษุชักส่อเช่นไรเป็นอาบัติสังฆาทิเสส ภิกษุชักส่อเช่นไรเป็นอาบัติอุลลัจจัย และภิกษุชักส่อเช่นไรเป็นอาบัติทุกกฏ และภิกษุชักส่อเช่นไรไม่เป็นอาบัติ ดังต่อไปนี้

3.3.5 การชักส่อกับบณฺฑะ

ในสิกขาบทนี้ ที่บัญญัติโดยตรงสำหรับบณฺฑะนั้นไม่มี ที่เป็นบัญญัติ คือ “ก็ภิกษุใดทำหน้าที่ชักส่อ คือ บอกความประสงค์ของชายแก่หญิงก็ดี บอกความประสงค์ของหญิงแก่ชายก็ดี เพื่อให้เป็นภรรยาหรือเป็นชู้รัก” เป็นสังฆาทิเสส⁴³ แต่ในบทกษณียของสิกขาบทนี้ได้อธิบายถึงเกณฑ์วินิจฉัยกรณีภิกษุเที่ยวชักส่อบอกความประสงค์ ของชายแก่หญิงเพื่อความประสงค์ของหญิงแก่ชาย ให้เขาได้เป็นเมียเป็นผัวกัน โดยที่สุดบอกแม้แก่ หญิงแพศยาอันจะพึงสังวาสกันชั่วขณะเป็นสังฆาทิเสส

ในสิกขาบทนี้ มีพระอนุบัญญัติ ว่า “อนึ่ง ภิกษุใดทำหน้าที่ชักส่อ คือ บอกความประสงค์ของชายแก่หญิงก็ดี บอกความประสงค์ของหญิงแก่ชายก็ดี เพื่อให้เป็นภรรยาหรือเป็นชู้รักโดยที่สุดแม้เพื่อให้อยู่ร่วมกันชั่วคราว เป็นสังฆาทิเสส”⁴⁴

ในวินิตวัตถุ⁴⁵ พระภิกษุรูปหนึ่งได้ทำหน้าที่ชักส่อให้พวกบณฺฑะภิกษุรูปหนึ่งทำหน้าที่ชักส่อ ให้พวกบณฺฑะ ทานเกิดความกังวลใจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสส หรือหนอ จึงนำเรื่องนี้ไปกราบทูลพระผู้มีพระภาคให้ทรงทราบ พระองค์ตรัส “ภิกษุเธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติอุลลัจจัย”

⁴² วิ.มหา. 1/293/335.

⁴³ วิ.มหา. 1/299/342.

⁴⁴ วิ.มหา. 1/301/344.

⁴⁵ วิ.มหา. 1/341/377.

มีอีกเรื่องหนึ่ง ความว่าชายคนหนึ่งส่งภิกษุรูปหนึ่งว่า “พระคุณเจ้า ท่านช่วยไปบอกหญิงชื่อนี้” ภิกษุนั้นไปตามพวกรบชาวนบ้านว่า “หญิงคนชื่อนี้ชื่อไหน” พวกเขาตอบว่า “เป็นหญิงบัณฑิต แกะกั” ท่านเกิดความกังวลใจว่า เราต้องอาบัติสังฆาทิเสส หรือหนอ จึงนำเรื่องนี้ไปกราบทูลพระผู้มีพระภาคให้ทราบ พระองค์ตรัสว่า “ภิกษุเธอไม่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แต่ต้องอาบัติทุกกฏ”⁴⁶

เมื่อพิจารณาดูเนื้อความข้างบนแล้ว จะเห็นได้ว่าการปรับอาบัติ ถ้าวัตถุและเจตนาของผู้กระทำเป็นหลัก ในกรณีแรก ภิกษุรับทำหน้าที่ชักส่อกด้วยตนเอง บอกความต้องการของชายแก่หญิงหรือบอกความต้องการของหญิงแก่ชาย ปรับอาบัติสังฆาทิเสส ตามวัตถุและเจตนา กรณีที่สอง ภิกษุรับทำหน้าที่ชักส่อกให้แก่พวกบัณฑิต ปรับอาบัติอุลลัจจัย ตามวัตถุและเจตนา แต่ในกรณีที่สาม ภิกษุถูกสั่งให้ทำหน้าที่ชักส่อกกับหญิงที่เป็นบัณฑิต ปรับอาบัติทุกกฏ เพราะไม่มีเจตนาที่จะทำ แต่ถูกบังคับให้ทำ หากภิกษุชักส่อกให้ภรรยาสามีที่ทะเลาะกันคืนดีกันไม่เป็นอาบัติ จะเห็นได้ว่าการปรับอาบัติแก่พระภิกษุจะยึดเจตนาเป็นหลัก

สรุปความว่า ลักษณะที่เกี่ยวข้อกับการเสพเมถุนกับบัณฑิต ในบทภาษณีย์กล่าวถึงบัณฑิต 3 จำพวก คือ บัณฑิตที่เป็นมนุษย์ บัณฑิตที่เป็นอมมนุษย์ และบัณฑิตที่เป็นสัตว์เดรัจฉาน ซึ่งมีทวาร 2 คือ ทวารหนักและปาก ภิกษุมีเจตนาล่วงละเมิดทางทวารใดทวารหนึ่ง ปรับอาบัติปาราชิกซึ่งเป็นอาบัติหนักที่สุด

ส่วนลักษณะที่เกี่ยวข้อกับการจับต้องกายของบัณฑิต การพูดเกี่ยวกับบัณฑิต การชักชวนบัณฑิตบำเรอตน และการชักส่อกกับบัณฑิต ปรับอาบัติอุลลัจจัยกับทุกกฏเท่านั้น ต่อจากนี้ไปจะนำเสนอ เรื่องราวของบัณฑิต ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่ปรากฏในวงการคณะสงฆ์ เป็นลำดับต่อไป

3.4 “บัณฑิต” ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เมื่อได้ทราบเรื่องราวของบัณฑิตในสมัยพุทธกาล และลักษณะที่เกี่ยวข้อกับบัณฑิตไปแล้ว ก็ควรได้ทราบเรื่องราวของบัณฑิตในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นด้วย เรื่องราวของบัณฑิตได้ปรากฏในวงการคณะสงฆ์หลายครั้งด้วยกัน ดังมีหลักฐานที่ปรากฏในกฎสงฆ์ที่อยู่ในกฎหมายตราสามดวง ว่า

⁴⁶ วิ.มหา. 1/341/377.

นางเหล่านางน้อยเด็กลูกข้าราชการอนาประชาราษฎร์รูปร่างหมดหน้า ก็พูดจาเกลี้ยกล่อมชักชวนไปได้แล้ว กอดจูบหลับนอนเคล้าคลึง ไปไหนเอาไปด้วย แต่งตัวเด็กโอวอดประกวัดกัน เรียกว่า ลูกสวาทิ, ลูกสุดใจ, ศรียตานึงรัต, ยานัด ก็มีบ้าง ช่งชิงกันหึงษาพยาบาล จนเกิดวิวาทตีรันกันตาย ด้วยไม่กระบองขัน พิจารณาได้ตัวมา รับเป็นสัจ ได้ไม่กระบองขันเป็นหลายอัน⁴⁷

ในวงการคณะสงฆ์ ในสมัยรัชกาลที่ 2 ก็ปรากฏว่าพระสังฆราชมีพฤติกรรมรักร่วมเพศกับลูกศิษย์หนุ่ม ๆ เนื่องจากเพียงแค่สัมผัสจับต้องอวัยวะเพศ ไม่ถึงกับมีความสัมพันธ์ แต่ก็ถูกถอดจากสมณศักดิ์และเนรเทศออกจากวัดมหาธาตุ

ในเดือนสิบเอ็ดนั้นพระพนรัตนอาต ที่แห่มาแต่วัดสระเกษมาอยู่วัดมหาธาตุ ได้รับที่ตั้งเป็นสมเด็จพระสังฆราชนั้นต้องอธิกรณ์ พอใจลูกปล้ำเล่นของที่ลับพวกศิษย์รุ่นหนุ่มสวย ๆ โปรดให้ตระลาการชำระได้ความจริง แต่เพียงนั้นไม่ถึงปาราชิก ทรงเห็นว่ามัวหมองอยู่ให้ถอดเสียจากที่พระพนรัตน ให้เนรเทศเสียจากวัดมหาธาตุ⁴⁸

ประกาศในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังข้อความตอนหนึ่งที่กล่าวถึงความประพฤติของพระภิกษุความว่า “...บางจำพวกเป็นคนเกียจคร้าน กลัวจะเกณฑ์ให้ราชการ หลบเลี่ยงบวชเป็นภิกษุ สามเณร อาศัยพึ่งพระศาสนาเลี้ยงชีวิต แล้วประพฤติอนาจารทุจริตต่าง ๆ จนถึงเล่นสวาทเป็นปาราชิกก็มีอยู่โดยมาก...”⁴⁹

ในส่วนของกฎหมายในสังคมไทยสมัยจารีตที่กล่าวถึงกะเทย ไม่ปรากฏว่ามีการลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศอย่างรุนแรง เช่นที่ปรากฏในสังคมตะวันตก แต่อย่างไรก็ตามกะเทยและบัณฑิตก็ถูกมองว่าไม่น่าเชื่อถือจนถึงขนาดที่ว่าไม่สามารถเป็นพยานได้ ในขณะที่พฤติกรรมรักร่วมเพศในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ จากหลักฐานทั้งหมดที่มีอยู่ผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วม

⁴⁷ กรมศิลปากร, เรื่องกฎหมายตราสามดวง (กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, 2521), น. 568.

⁴⁸ เจ้าพระยาทิพากรวงศ์, พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ ร.2 (พระนคร: ศุภสภา, 2504), น. 121.

⁴⁹ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า, ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2394-2400 น. 77-78.

เพศเป็นพระสงฆ์ แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการลงโทษพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศจนถึงตายลงโทษเพียงให้สึกเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากเนื้อความที่ได้นำเสนอมา ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น แม้มีพระดำรงตำแหน่งถึงระดับสมเด็จพระสังฆราชยังถูกถอดออกจากตำแหน่ง เพราะต้องอธิกรณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ ถ้าเป็นในสมัยปัจจุบันจะมีใครกล้าเปิดเผย แต่ในสมัยนั้นพระมหากษัตริย์มีบทบาทมากในการปกครองบ้านเมือง และการศาสนา เมื่ออธิกรณ์เกิดขึ้นในวงการคณะสงฆ์ ก็ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอธิกรณ์ เพื่อชำระอธิกรณ์ที่เกิดขึ้นให้สงบระงับไปได้ นับว่าเป็นการดูแลอย่างทั่วถึง ผิดก็ว่าไปตามพระวินัย ถือพระวินัยเป็นใหญ่ แต่ในสมัยปัจจุบันมีกลุ่มพระภิกษุสามเณรบางกลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ประพฤติผิดพระวินัย ปรากฏเป็นข่าวทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ให้เห็นเป็นประจำ ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่สังฆมณฑลและมีผลกระทบต่อศรัทธาของชาวพุทธ ดังจะกล่าวต่อไป

3.5 “บัณเฑาะก์” ในสมัยปัจจุบัน

ในปัจจุบัน ในวงการคณะสงฆ์ มีพระภิกษุสามเณรผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็นถึงระดับพระชั้นผู้ใหญ่ ตั้งแต่พระครู เจ้าอาวาส พระหนุ่ม และสามเณรน้อย ปรากฏเป็นข่าวหลายครั้งหลายคราวด้วยกัน เช่น หลักฐานที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ดังนี้

จากข่าวของหนังสือพิมพ์ “คม ชัด ลึก” ซึ่งได้พาดหัวข่าวและมีเนื้อข่าวดังนี้ “เกย์ลามถึงเจ้าวัด ตั้งคู่ชาเป็นเลขาฯ “พระเกย์” โผล่อีก ชาวเมืองเชียงใหม่ร้องพฤติกรรมฉาว แฉเป็นระดับพระชั้นผู้ใหญ่ ตั้งแต่พระครูเจ้าอาวาส ยันพระหนุ่ม เผยบางรายตั้ง “คู่ชา” เป็นเลขาฯ คนขับรถเพื่อบังหน้า ตกตึกแอบย่องเข้าไปตุ๋นกันในกุฏิ จนติดเอดส์ตาย”⁵⁰

หลังจาก “คม ชัด ลึก” ได้รับการร้องเรียนถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือรักร่วมเพศของพระภิกษุสามเณรในวัดต่าง ๆ ทั้งจังหวัดลำพูน และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนมาก ซึ่งพระดังกล่าว มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และสร้างความเสื่อมเสียให้แก่พุทธศาสนา จนกระทั่งคณะกรรมการปกครองสงฆ์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้หามาตรการป้องกัน โดยเตรียมจัดระเบียบพระสงฆ์ ให้มีความประพฤติเหมาะสมกับสมณวิสัย สำหรับพฤติกรรมของพระเกย์รายนี้ ได้ถูก

⁵⁰ “เกย์ลามถึงเจ้าวัดตั้งคู่ชาเป็นเลขาฯ “พระเกย์” โผล่อีก.” คม ชัด ลึก (13 กรกฎาคม 2546):1.

เปิดเผยจากชาวบ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้อ่านเรียน ความประพฤติ ของกลุ่มพระเกย์ ตามวัดต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งหลังจากตรวจสอบ "คม ชัด ลึก" ก็พบว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีจริง นักข่าวหนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ได้สัมภาษณ์พระสงฆ์รูปหนึ่งที่มีพฤติกรรมเป็นเกย์ก็ยอมรับว่าพระเกย์มีจริง โดยส่วนใหญ่จะเป็นพระที่มีอายุมากแล้ว ซึ่งมีทั้งระดับพระครูไปจนถึงเจ้าอาวาสหลายวัดในจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ ยังมีพระเกย์บางรูปที่จ้างให้คู่ชามาเป็นคนขับรถ หรือเลขาฯ ส่วนตัวเพื่อเป็นการบังหน้า แต่พอตกดึกหรือตอนที่ไม่มีความใคร่อยู่ ก็แอบย่องเข้าไปมีเพศสัมพันธ์กันในกุฏิ⁵¹

นายชัยมงคล แก้วมา คนขับรถประจำตัวเจ้าอาวาสแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ยอมรับว่า มีพระเกย์ที่ให้อุชคนสนิทมาเป็นเลขาฯ คอยช่วยงานและเป็นคนขับรถให้จริง ซึ่งเรื่องดังกล่าวมีมานานแล้ว แต่ไม่มีใครอยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ และพฤติกรรมพระเกย์ ประเภทที่มีรักร่วมเพศ ก็ส่งผลให้พระสงฆ์หลายรูปติดเชื้อเอดส์ จนเสียชีวิตไปแล้วหลายรูป⁵²

จากข่าวนี้ มีผลกระทบต่อศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ผู้ไม่มีศรัทธาในพระภิกษุสามเณรอยู่แล้ว ยิ่งไม่มีศรัทธามากขึ้น ผู้ศรัทธาในพระภิกษุสามเณรอยู่แล้ว อาจทำให้ศรัทธาลดลงได้ เมื่อมีข่าวเช่นนี้ปรากฏขึ้น ย่อมมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของคณะสงฆ์เหมือนกัน เพราะคณะสงฆ์ผู้ปกครองมีหน้าที่ต้องดูแลรับผิดชอบความประพฤติของพระภิกษุสามเณรในการดูแลโดยตรง ข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศของสามเณร มีผลกระทบต่อคณะสงฆ์ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก ได้แก่ข่าวนี้ คือ เรื่องสามเณรแต่งกายไม่เหมาะสมเป็นที่น่าสนใจของคนทั่วไปทำให้สื่อต่าง ๆ สนใจที่จะนำเสนอข่าวนี้เพราะอยู่ในความสนใจของมหาชน โดยเฉพาะชาวพุทธ นักข่าวหนังสือพิมพ์ข่าวสดได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับสามเณรแต่งกายไม่เหมาะสม ดังนี้

ทั่วเมืองเชียงใหม่ ญาติโยมสมเพชถ่ายรูปประจานโผล่มาสร้างความมัวหมองให้ผ้าเหลืองอีกแล้ว ชาวเชียงใหม่สุดทนสามเณรตัวชอปทำตัวดั่งดั่ง ถ่ายภาพฟุ้งข่าวสด"เผยแต่งกายจิ๋วรัดแปลงให้เหมือนกับชุดของผู้หญิง ทั้งชุดกิโมโนแบบญี่ปุ่นชุดไทยห่มจีวรแบบเกาะอกและชุดราตรี ออกเดินเที่ยวตามที่สาธารณะและในงานเทศกาลต่างๆเผยส่วนหนึ่งภาพถูกนำไปโพสต์ ประจาน ในเว็บไซต์ สภาวัฒนธรรมเชียงใหม่ ยอมรับเกิดขึ้นบ่อย และเคยแจ้งไปยังวัดต่าง ๆ ให้ช่วยกัน

⁵¹ เรื่องเดียวกัน, น.1.

⁵² เรื่องเดียวกัน, น.1.

ดูแลटकเตือน ขณะที่โทษในกฎระเบียบสงฆ์นั้นไม่มีคณะสงฆ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำได้เพียงटकเตือนห้ามปราม⁵³

เมื่อพิจารณาดูเนื้อหาของข่าวนี้แล้ว น่าเป็นห่วงพุทธศาสนา ตราบใดถ้าคณะสงฆ์ผู้ปกครองมีหน้าที่ดูแลพระภิกษุสามเณรโดยตรง ไม่เอาจริงตามหลักพระวินัยแล้ว จะทำให้พวกมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ กล้าที่จะเปิดเผยตัวตนมากขึ้น ก็จะทำให้การปกครองคณะสงฆ์ยังมีปัญหาตามมาในอนาคตอย่างแน่นอน

จากกรณีที่มีการนำรูปถ่ายกลุ่มสามเณรจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศพากันแต่งหน้าทาปากสีแดงสด โพลทาซุ 2 นิ้ว นั่งกอดกันกลม บ้างก็สวมหมวกไหมพรมถ่ายรูปหมู่ข้างจอคอมพิวเตอร์ที่เปิดวีซีดีลามกอยู่ โดยภาพดังกล่าวตามเว็บไซต์ต่างๆ หลายแห่ง ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ได้พบเห็นไม่สบายใจ เก่งว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการผ้าเหลืองจะบานปลายกลายเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต หากไม่เข้าไปแก้ปัญหา ในกรณีเรื่องนี้ทางหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบได้ปรึกษาหาแนวทางเพื่อป้องกันเพื่อไม่ให้เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นอีก ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พระเทพวิสุทธิคุณ เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ เปิดเผยว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีสามเณรกว่า 5,000 รูป ในเรื่องการแต่งกาย นุ่งจีวรรัดรูป หรือรัดสบงนั้น ไม่ผิดวินัย เพราะได้แต่งกายตามหลักของสงฆ์แล้ว คือ มีจีวร สบง แต่มันผิดที่ดูแล้วไม่งามตาหรือไม่เหมือนการแต่งแบบเดิม ได้ประชุมร่วมกันกับทางเจ้าคณะอำเภอ เจ้าอาวาสวัดต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ให้टकเตือนดูแลพระเณร ในวัดของตนเองแล้ว ซึ่งคงไม่มีปัญหาใด ๆ⁵⁴

นายวัลลภ นามวงศ์พรหม กรรมการปกครองสงฆ์ (ฝ่ายฆราวาส) จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่าสำหรับพระสงฆ์และสามเณรที่มีพฤติกรรมเป็นพระเกย์หรือตุ๊ด พบว่ามีการรวมกลุ่มกันโดยส่วนใหญ่จะเป็นสามเณรตามวัดต่างๆ ที่ไปเรียนตามโรงเรียนพระปริยัติธรรมโดยทราบว่าการตั้งชื่อกลุ่มว่า "เจ้าหญิง" ด้วยซึ่งทำความเสื่อมเสียให้แก่สมณเพศเป็นอย่างมาก แต่ก็เข้าใจว่าบางคนเป็นเกย์-ตุ๊ด มาตั้งแต่เกิด ทำให้ แก้ไขไม่ได้ จากการให้สัมภาษณ์ของนายวัลลภ ดูเหมือนว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติไปแล้ว⁵⁵

⁵³ “กิโมโน เณรแต่่ว ทั้งเกะออกก็มีด้วย.” ข่าวสด (2 เมษายน 2549):1.

⁵⁴ “เณรตุ๊ด เกลื่อนหม่มจีวรรัดรูปโซว์หุ่น.” เดลินิวส์ (19 กุมภาพันธ์ 2549):1.

⁵⁵ “พระตุ๊ด-เกย์ที่ตีควรรให้มีในพุทธศาสนาหรือไม่.” อ้างแล้ว น.3.

พระญาณสมโพธิ เจ้าคณะอำเภอเมืองเชียงใหม่ กล่าวว่าขณะนี้คณะกรรมการสงฆ์ ทั้งฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาสกำลังรวบรวมข้อมูลและมีการศึกษา เพื่อเตรียมที่จะมีการกำหนด กรอบความประพฤติของพระที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นพระตุ๊ด หรือพระ เกย์ โดยจะมีการกำหนด ถึงระดับของความเหมาะสม ในการประพฤติตน ซึ่งหากเกินระดับที่มีการ กำหนดไว้ ก็จะต้องมีการกำหนดโทษต่อไป⁵⁶

นางบุญศรี พานะจิตต์ รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะ โฆษกสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์ว่า ภาพดังกล่าวทางเจ้าหน้าที่ส่วนคุ้มครอง พระพุทธศาสนา สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม ได้รับทราบผ่านทางอินเทอร์เน็ตมาก่อนหน้า นี้แล้ว จึงสืบสวนหาต้นตอที่มาของการเผยแพร่และวัดต้นสังกัดของสามเณรกลุ่มดังกล่าว ซึ่ง เบื้องต้นทราบว่า เป็นวัดแห่งหนึ่งที่มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ มีพระภิกษุสามเณร เรียนหนังสือรวมกันอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ขอไม่เปิดเผยรายละเอียดว่าอยู่ในพื้นที่ไหน เนื่องจาก เกรงว่าพระภิกษุสามเณรซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกันแต่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้รับความกระทบกระเทือน ไปด้วย กล่าวอีกว่า ทางเจ้าหน้าที่ส่วนคุ้มครองพระพุทธศาสนา ได้ถวายเป็นเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทางเพศ และการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสมของสามเณรดังกล่าวให้เจ้าคณะผู้ปกครอง ตั้งแต่ระดับเจ้า อาวาสรับทราบและพิจารณาดำเนินการแก้ไขอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปแล้วอย่างไรก็ตาม การ ป้องกันปัญหาในลักษณะเดียวกันนี้จำเป็นต้องดำเนินการในวงกว้าง โดยในการประชุมพระสังฆาธิ การแต่ละครั้ง ทางสำนักงานฯจะต้องถวายเป็นปัญหาดังกล่าวให้คณะสงฆ์ทราบด้วย เพื่อให้รู้เท่าทัน และหาทางป้องกันต่อไป⁵⁷

คณะสงฆ์ผู้มีหน้าที่ปกครองพระภิกษุสามเณรภายในวัดของท่านควรดูแลให้ทั่วถึง สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เหมือนตัวอย่าง ที่จังหวัดขอนแก่น มีข่าวเกี่ยวกับกรณีมีกลุ่มสาว ประเทสสอง เข้าไปทำอนาจารกับพระภิกษุและสามเณร ในวัดศรีนวล ทำให้พระและเณร ไม่กล้า เข้าห้องน้ำในยามวิกาล ถ้าสุตรองเจ้าอาวาส ตั้งกฎเหล็ก ลงโทษ สามเณรลูกวัด ที่มีวสุมกับสาว ประเทสสองภายในวัด ด้วยการให้นั่งสมาธิ 4-5 ชั่วโมงต่อวัน แต่ถ้ามีการฝ่าฝืนจะให้สึกทันที ขณะที่ตำรวจเพิ่มความเข้มงวด โดยจะเข้าไปตรวจความสงบเรียบร้อยภายในวัดตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อป้องกันไม่ให้สาวประเทสสองเข้าไปวนวายได้อีกนอกจากนี้ยังได้ตั้งกฎเหล็ก โดยสั่งลงโทษ

⁵⁶ เรื่องเดียวกัน, น. 1.

⁵⁷ “เกย์ลามถึงเจ้าวัดตั้งคู่ขาเป็นเลขาฯ “พระเกย์โผล่อีก.” คม ชัด ลึก (13 กรกฎาคม 2546):1.

สามเณร ที่ฝ่าฝืนคำสั่ง หากยังมัวสู้กับสาวประเภทสอง จะถูกทำโทษให้นั่งสมาธิ วันละ 4-5 ชั่วโมง พร้อมทำรายงานและทำความสะอาดวัด และหากยังฝ่าฝืนอีก ก็จะลงโทษขั้นสูงสุด คือ การจับสึกจากการเป็นสามเณร แล้วเชิญผู้ปกครองมารับตัวไป นอกจากนี้ ยังได้จัดเวรยามพระสงฆ์จำนวน 10 รูป ให้หมุนเวียนออกตรวจตรารอบบริเวณวัดในยามค่ำคืนทุกวันอีกด้วย⁵⁸

สำหรับมาตรการอื่น ๆ รองเจ้าอาวาสวัดศรีนวล ยังได้ประสานขอความร่วมมือกับตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น ให้นำผู้จุดตรวจ หรือผู้แดง ไปติดบริเวณหน้าประตูทางเข้าวัด เพื่อเพิ่มความเข้มงวด ในการดูแลความสงบเรียบร้อยภายในวัดตลอด 24 ชั่วโมงด้วย วัดศรีนวล ถือเป็นวัดเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงอีกวัดหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น รองลงมาจากวัดหนองแขวงพระอารามหลวง โดยภายในวัด ยังมีการก่อตั้งโรงเรียนประชาสงเคราะห์ เพื่อเปิดสอนหนังสือให้พระสงฆ์และสามเณร มากกว่า 300 รูป⁵⁹

เรื่องราวของพระภิกษุสามเณรผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ปรากฏเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เรื่องที่ยกมากล่าวนี้พอเป็นตัวอย่างในการนำเสนอเท่านั้น ยังมีเรื่องอีกมากที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมากล่าว เรื่องที่ได้นำมากล่าว พอสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ คือ ประเด็นที่ 1 เรื่องเกี่ยวกับเจ้าอาวาสที่มีพฤติกรรมชอบเพศเดียวกัน แต่งตั้งคนเป็นเกย์ ให้เป็นคนขับรถ ให้เป็นเลขานุการ เพื่อบังหน้าไม่ให้คนอื่นสงสัยว่าท่านเป็นพวกรักร่วมเพศ ประเด็นที่ 2 เรื่องเกี่ยวกับกลุ่มสามเณรที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ แต่งกายหม่นจืดดัดแปลงให้เหมือนชุดของผู้หญิง ทั้งชุดกิโมโนแบบญี่ปุ่น ชุดไทย หม่นจืดแบบเกาะอก และชุดราตรี ประเด็นนี้ เป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจเป็นอันมาก เพราะเรื่องนี้ได้นำออกอากาศทางโทรทัศน์ด้วย ทำให้คนทั่วไปให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ทำความเสียหายให้เกิดขึ้นแก่คณะสงฆ์เช่นกัน ประเด็นที่ 3 เรื่องการนำรูปถ่ายกลุ่มสามเณรซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ พวกนี้แต่งหน้าทาปากสีแดงสด โพล์ดทำซู 2 นิ้ว นั่งกอดกันกลม สวมหมวกไหมพรม ถ่ายรูปหมู่ข้างจอคอมพิวเตอร์ที่เปิดวีซีดีลามกอยู่ ได้โพสต์ลงในเว็บไซต์ต่าง ๆ หลายแห่งทางอินเทอร์เน็ต ประเด็นที่ 4 เรื่องกะเทยบุกวัดกลางดึกจ้องตุ้ยสามเณร ประเด็นนี้ สังคมให้ความสนใจเช่นกัน

ถ้าพระฝ่ายปกครองคณะสงฆ์ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนได้รับ ช่วยกันดูแลพระภิกษุสามเณรให้ทั่วถึงปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขได้โดยคณะสงฆ์เองไม่ต้องมีสื่อเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

⁵⁸ “กะเทยบุกวัดกลางดึกจ้องตุ้ยสามเณร” หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก (9 มกราคม พ.ศ. 2549):1.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, น.1.

เพราะถ้าสื่อเข้ามาเกี่ยวข้องกับด้ายเมื่อไรผลกระทบจะมีต่อศรัทธาสาธุชนเป็นอย่างมาก แต่ถ้าพระคณະผู้ปกครองปฏิบัติหน้าที่บกพร่องก็อาจมีปัญหาเหมือนปัญหาที่จังหวัดเชียงใหม่ ชาวพุทธที่รักพุทธศาสนาได้นำเรื่องสามเณรที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จับกลุ่มมั่วสุมกัน และแต่งตัวแบบรักรูป ออกเที่ยวในงานเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งดูไม่เหมาะสม จึงได้ร้องเรียนไปยังกรรมการผู้ปกครองคณະสงฆ์ ปัญหาดังกล่าวก็ไม่มีความคืบหน้า ซึ่งญาติโยมบางท่าน ทนเห็นพฤติกรรมของพระภิกษุสามเณรกลุ่มนี้ไม่ไหวจึงได้ถ่ายรูปสามเณรผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศโพสต์ลงทางอินเทอร์เน็ต เพื่อประจานให้สังคมได้รับรู้ ทำให้เกิดผลกระทบจากพฤติกรรมของพระภิกษุสามเณรเบี่ยงเบนทางเพศ ต่อคณະสงฆ์และศรัทธาของชาวพุทธโดยตรง

สรุปได้ว่า เรื่องราวของบัณเฑาะก์ในสมัยพุทธกาล พระภิกษุที่เป็นบัณเฑาะก์ประพฤติดุคพระวินัย ก็จะถูกลงโทษตามสิกขาบทที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ หนักบ้าง เบาบ้างตามเจตนาของผู้ประพฤติดุคด้วย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้ใช้หลักพระธรรมวินัยและหลักกฎหมายทางราชการมาตัดสินอิทธิฤทธิ์ของพระภิกษุผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศด้วย แต่ในสมัยปัจจุบัน ถ้าหากไม่ปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์ ถึงจะมีพระราชบัญญัติคณະสงฆ์และกฎหมายอาญา มีบทกำหนดลงโทษไว้อย่างชัดเจน แก่พระภิกษุสามเณรที่ทำผิดวินัย แต่ก็ไม่สามารถที่จะเอาผิดลงโทษอะไรกับพระภิกษุสามเณรที่ทำผิด คณະสงฆ์เองรู้ว่ามียุคพระภิกษุสามเณรผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสมณสาธูป แต่ไม่มีหลักฐานที่จะเอาผิดได้ จะว่าคณະสงฆ์ฝ่ายปกครองละเลยหน้าที่ก็ได้ ปล่อยให้สื่อทำหน้าที่แทน ถ้ายังเป็นแบบนี้ปล่อยให้กลุ่มพระภิกษุผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมีอำนาจในคณະสงฆ์เมื่อไร เมื่อนั้น คงมีกลุ่มพระภิกษุผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ กล้าที่จะเปิดเผยตัวตนต่อสาธารณชนมากยิ่งขึ้น

ในบทต่อไปจะศึกษาถึงผลกระทบของพระภิกษุสามเณรที่เป็นบัณเฑาะก์ ต่อสังคมมณฑลและต่อศรัทธาของชาวพุทธ พร้อมทั้งความคิดเห็นของบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของพระภิกษุสามเณรผู้ที่เป็นบัณเฑาะก์ประพฤติดุคไม่เหมาะสม จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เป็นลำดับต่อไป